

BESTYRELSENS BERETNING

ved formand Jørn Dalby

GENERALFORSAMLING DEN 28. FEBRUAR 2011

I

SAKSKØBING SPORTSCENTER i SAKSKØBING

1. Yderst besværlig 2010-kampagne.....	1
2. Fabriksudvalget til Nykøbing v/ Finn Jørgensen.....	3
3. Fabriksudvalget til Nakskov v/ Hans Peder Madsen.....	6
4. Ny Brancheaftale for 2011-14 inkl.	9
- herunder roeprisen.....	9
5. Industrisukker.....	13
6. Grøn Vækst.....	14
7. CIBE og EU's sukkerordning.....	16
8. Produktionsafgift retur til dyrkerne for årene 2002 - 2005.....	17
9. Verdensmarkedsprisen på sukker på højt niveau.....	18
10. Verdensorganisationen af Roe- og Rørdyrkere, WABCG.....	18
11. Nordic Beet Research, NBR.....	19
12. Sukkerroeafgiftsfonden.....	20
13. Tjek din beskatning af omstrukturingsstøtten fra 2009.....	21
14. Forslag om udbetaling af 65 mio. kr.....	21
15. Afslutning.....	21

1. Yderst besværlig 2010-kampagne

Kampagnen 2010 vil med sikkerhed blive husket og nævnt mange år fremover som en af de mest besværlige kampagner, vi har haft. Landmænd med lidt flere år på bagen end mig selv sammenligner 2010 med 1965, hvor sne og frost også gjorde det mere end almindeligt vanskeligt at være roedyrker.

Efter rekordåret 2009 kom vi således ned på jorden igen. 2010 blev indledt med en roesåningen, som blev afsluttet lidt senere end normalen, herefter havde vi et forholdsvist koldt og vådt forår. Tilsvarende var august præget af usædvanlig megen regn, hvilket vi alle husker særdeles godt fra en våd og vanskelig kornhøst. Prøveoptagningerne var derfor ikke specielt lovende, men en utrolig flot sukkertilvækst i september og gode optagningsforhold i begyndelsen af oktober rettede op på det, indtil regnen og de våde marker vendte tilbage midt i oktober. De våde forhold varede ved, indtil de blev afløst af rekordtidlig sne og frost allerede fra omkring den 19. november.

Herefter blev det kun værre og værre! Med omkring 2.800 ha roer frosset fast i jorden fra midten af december var der udsigt til store tab, og der var en forståelig frustrationen hos mange dyrkere. Heldigvis løsnede frosten sit greb i sidste øjeblik i januar måned, så næsten alle roerne kom op, men det lykkedes kun efter en kæmpe indsats af alle - dyrkere, maskinstationer, vognmænd og folkene på fabrikkerne. Og selvom de fleste roer kom op af jorden, så skete det ikke uden store tab og ekstra omkostninger til både mandskab og materiel.

Der har virkelig været ydet en ekstraordinær indsats hele vejen rundt, og det har været flot at se det arbejde og den hjælpsomhed, der er lagt for dagen over hele linjen. Her vil jeg henvise til vores blad Sukkerroe-Nyt, hvor hele forløbet og frustrationerne i den sidste del af kampagnen er beskrevet meget godt og rammende af Niels og Peter Kamper – jeg kan kun opfordre til, at man læser deres indlæg, hvis man ikke allerede har gjort det. Jeg tror, at mange vil kunne nikke genkendende til deres beretning!

Efter en kampagne som denne kan man altid efterrationalisere på, om ens strategi for roeoptagningen har været den rigtige, men omvendt så har vi haft adskillige kampagner de senere år, hvor det har været en fordel at lade roerne side længe i jorden. Det alt afgørende her er, at det er op til den enkelte roedyrker selv at fastlægge sin strategi for optagning, optagerkapacitet, levering og eventuel dækning af roerne. Vi ønsker ikke, at andre skal diktere disse ting, som det f.eks. er tilfældet i Tyskland. Det er os dyrkere, der træffer disse beslutninger – det har vi det bedst med. Til gengæld er det også vores ansvar og risiko, hvis det skulle gå galt, som det er gjort for nogle i år.

Vi har dog en opgave i form af at tilvejebringe det bedst mulige beslutningsredskab. Her ved jeg, at vores forsøgsvirksomhed NBR påtænker at gå i gang med en analyse, som viser sandsynligheden og dermed risikoen for sne og frost i de enkelte områder. Der er ikke afsat midler til det endnu til NBR, men jeg mener, at det er en opgave, vi bør prioritere.

Selvom det således er vores ansvar som dyrkere, så skal vi naturligvis – i en ekstraordinær situation som den vi har haft i sidste kampagne – gøre hvad vi kan for

at afhjælpe situationen. Her har vi løbende været i en tæt og god dialog med Nordic Sugar om, hvordan vi bedst muligt kunne hjælpe de ramte dyrkere. Resultatet blev som bekendt, at fabrikken i Nykøbing blev lukket før tid, så Nakskov kunne holdes kørende omkring en uge ekstra i forhold til det planlagte. Det viste sig heldigvis at være lige præcis nok til, at vi kunne få næsten alle roerne op. Omvendt så var det også en hårfin balance, for hvis vi lukkede Nykøbing for tidligt, så ville tøvejr – som vi fik – betyde, at de sidste roer kunne nå at rådne, inden man kunne nå at oparbejde dem i Nakskov. Uanset hvad, så krævede det naturligvis, at vi fik tøvejret i januar, men her havde vi så lidt held til slut. Vi fik således næsten alle roerne op, men det skete dog under ualmindelige dårlige forhold til slut i markerne.

Samtidig vil jeg også rose Nordic Sugar og fabrikkerne for, at man også herfra har været med til at løse de ekstraordinære udfordringer i kampagnen. Roematerialet, som de har fået ind, har – med den ekstra vedhængende top og jord – langt fra været nemt at arbejde med, men alt er modtaget på fabrikkerne. Der er således ydet en stor indsats på begge sider af fabriksporten.

Vi aftalte desuden også nogle tiltag i forhold til Brancheaftalen i 2010. I jordmodellen halverede vi fradragene ved renhedsprocenter mindre end 80 %. Der er tale om den samlede renhedsprocent, som den enkelte dyrker opnår for hele kampagnen.

Da de fleste dyrkere leverede hovedparten af roerne med en rimelig høj renhed i første del af kampagnen, så har de - uanset at de har leveret roer med renhed under 80 % til slut i kampagnen – samlet alligevel opnået en renhed et godt stykke over 80 %. For disse dyrkere vil ændringen ikke have nogen virkning, men for den gruppe af dyrkere, som leverede en stor del af roerne til slut i kampagnen og derved er endt med et samlet gennemsnit under 80 %, vil aftalen have stor betydning.

Det blev ligeledes besluttet, at man ser bort fra 92 % reglen i 2010-kampagnen, såfremt en lav leveringsprocent i 2010 ellers ville udløse en reduktion af kontraktmængden til 2011. Det er dog et krav, at den pågældende dyrker som minimum har tilsået det anbefalede roeareal.

Endelig vil jeg nævne, at dyrkerne, som til slut i kampagnen skulle køre til Nakskov frem for Nykøbing, får udbetalt passagegift for den ekstra afstand, hvilket svarer til den normale praksis for dyrkere, som ikke leverer til nærmeste fabrik.

Når det hele skal gøres op, så er det utroligt flot, at vi næsten nåede at levere hele kontraktmængden. Inkl. overført sukker fra 2009 samt ved at inddrage lidt af sukkeret, som er leveret via industrisukkerkontrakterne, fik vi dog opfyldt den danske sukkerkvote. Dette peger dog også på, at vi skal ikke længere ned i areal, hvis vi skal opfylde kvoten i den kommende sæson.

Inden jeg går videre med min del af beretningen, hvor jeg vil komme nærmere ind på vores nye Brancheaftale for 2011, priser, Grøn Vækst m.m., så vil jeg give ordet til Finn Jørgensen, der er ordfører for fabriksudvalget i Nykøbing, og dernæst til Hans Peder Madsen, som er ordfører for fabriksudvalget i Nakskov. De vil berette nærmere om forløbet og tal for sæsonen i fabriksområderne og på landsplan samt om topskive, tillægsbetalinger, roetransporten på vejene m.v.

2. Fabriksudvalget til Nykøbing v/ Finn Jørgensen

I min del af beretningen vil jeg især komme ind på forholdene omkring området med levering til fabrikken i Nykøbing. Denne har i øvrigt givet byen et nyt vartegn i form af den nye store sukkersilo. Det er et imponerende byggeri, og samtidig er den gemt fint ind mellem de øvrige bygninger, så den ikke bliver for dominerende.

Vækstsæson og kampagneforløb

Vækstsæsonen 2010 har på mange måder været en udfordring. Efter en lang og kold vinter blev det forår, og forårsarbejdet kom i gang. Roerne blev sået i en periode midt i april. Det tilsåede areal inkl. industriroer for hele landet var på ca. 39.200 ha. Heraf er det tilsåede areal ved Nykøbing på 18.700 ha.

Jeg vil ikke gå i dybden med vækstforholdene i forårs- og sommermånederne, da det er grundigt gennemgået ved NBR's møde tidligere i denne måned. Jeg vil dog omtale et enkelt problem, idet der i nogle marker i maj/ juni måned kunne ses områder, hvor roerne ikke voksede tilfredsstillende. En skadegører, som ikke har været set i stor udstrækning før, nemlig frit levende nematoder, kom i det meget våde vejr op i de øverste jordlag, hvor de kunne skade roerne på deres små siderødder, med dårlig vækst til følge. Et problem som vi ikke kan gøre noget ved!

Ved første prøveoptagning i august afspejlede det kolde og våde forår sig med deraf langsom vækst i roerne, og det var ikke en udvikling, som stillede en stor høst i udsigt. Det blev fulgt op af en meget våd august med store mængder nedbør, hvilket heller ikke bidrog til den ønskede udvikling i tons sukker pr. ha. Ved 2. prøveoptagning, som blev fortaget den 6. september, var udbyttet derfor mere end 1 ton sukker lavere end 5 års gennemsnittet.

Trods den megen regn i august, samt en besværlig kornhøst, blev svampesprøjtningen i roerne gennemført, og på mange arealer blev der fulgt op igen i september.

September måned startede også våd, så der var ikke udpræget jubel, da det blev meldt ud, at Nykøbing fabrikken skulle starte kampagnen allerede den 22. september. Med en tilvækst ude i marken på op imod 125 kg sukker pr. ha. pr. døgn var det nærliggende at udskyde planlagte leveringer for at få så megen tilvækst med som mulig. Der var også en god undskyldning, som lå ligefor, idet der skulle sås vintersæd.

I de områder, hvor en stor del af roerne blev taget op af maskinstation og kørt af vognmand, blev der rykket kraftigt i maskinstationen for at skaffe flere roer til vognmanden. Og det lykkedes at få de roer frem til fabrikken, som var nødvendig.

På de første 5 kampagneuger steg pol-procenten i roerne med over 2 %, hvilket blev hjulpet godt på vej af tørvejr, sol og senere kolde nætter. Renheden på de leverede roer var pæn, roerne fint aftoppet og roekvaliteten var fin.

Fra sidst i uge 42 blev vejret igen vådt. Renheden begyndte at falde, og det blev meget besværligt at færdes i marken. De meget ugunstige forhold at tage roer op under fortsatte med store mængder regn, som i uge 46 blev afløst af frost og sne.

Sidst i november blev dyrkerne spurgt om deres forventede restmængder pr. 28. november. På det tidspunkt havde Nykøbing fabrikken oparbejdet ca. 67 % af kvoten, og da der stort set ikke var lagt roer i kule – ja, så sad resten af høsten ude under den nyfaldne sne.

I de kommende uger blev der opfundet mange metoder til at flytte sne foran roeoptageren. Og udsigten til mere sne de første dage i december førte til, at der var mange, som begyndte at tage roer op 24 timer i døgnet. Med baggrund i vejrudsigten kaldte Vejerboden på ekstra mange roer i starten af uge 48, og til trods for den store arbejdsindsats, der blev lagt ude i marken i den periode, så lykkedes det samtidig at fylde depotet i Nykøbing op.

Den 30. november blev der således indvejet 959 læs roer, hvilket i alt betød, at der blev leveret 23.400 tons roer på én dag. Det er ny rekord, og det er helt utroligt, hvad der kunne præsteres under de givne forhold – det var en flot indsats!

På trods af sneen var der rimelige forhold at tage roer op under frem til tøvejret sidst i uge 49. Her forsvandt sneen, og umiddelbart bagefter satte det ind med hård frost, hvilket betød, at det var helt slut med at tage roer op. Det var ganske enkelt umuligt at komme i jorden med optageren.

En ny rundspørge pr. 19. december hos dyrkerne om omfanget af roer i jorden og roer i kule gav et overraskende resultat. Det viste sig, at der sad flere roer i jorden end først vurderet – nemlig ca. 2.800 ha for hele landet, svarende til ca. 7 % af arealet.

Der er ingen tvivl om, at mange af os roedyrkeres tålmodighed blev sat på en hård prøve hen over jul og nytår. Heldigvis blev det igen muligt at færdes i marken i januar, og ved en fælles indsats lykkedes det at få langt størsteparten af de resterende arealer op. Det skete dog med et stort tab i marken og med en del urenheder i roerne. I de sidste uger var der også problemer med top på de leverede roer. De marker, der blev kørt i den sidste del af kampagnen, vil formentlig være skadet på jordstrukturen i nogle år frem.

Kampagnen sluttede for Nykøbing fabrikkens vedkommende fredag den 7. januar, og herefter blev resten af roerne oparbejdet i Nakskov. Mængden af roer fra Nykøbings område, som efter 7. januar blev kørt til Nakskov, er ca. 47.500 tons rene roer.

Kampagneforløbet på fabrikken

Nykøbing sukkerfabrik har kørt en stabil kampagne med en høj daglig oparbejdning. Her fra dyrkerside har vi dog et ønske for fremtiden om, at når og hvis der skal laves råsukker, hvilket normalt betyder, at der oparbejdes en større roemængde dagligt, så skal det ske i perioden fra starten af november, hvor der er fuld fart på optagningen, og tilvæksten i roemarkerne er ved at flade ud. I 2010 havde man lagt produktionen af råsukker i begyndelsen af kampagnen, hvor vi gerne så det kørt på et senere tidspunkt i kampagnen.

Nordic suger har lanceret 20-20-20 planen, der har som mål, at de bedste 20 % af dyrkerne når 20 tons sukker pr. ha i 2020. Men hvis Nordic suger i fremtiden ønsker

en større mængde industrisukker, kunne vi som dyrkere også ønske os en plan for kapacitetsforøgelse på fabrikkerne. For hvis kampagnen bliver længere som følge af større mængder industrisukker, arbejder det imod målet i 20-20-20 planen.

Roevogne

Et stykke inde i kampagnen holdt færdselspolitiet razzia i Nykøbing og omegn. Der var en del køretøjer, som ikke levede op til kravene. Her fra bestyrelsen og fabriksudvalget følte vi, at det var nødvendigt at komme med en tilkendegivelse på det. Den øvrige trafik skal føle sig sikker, når de store roekøretøjer kører i blandt dem på vejene. Vi lavede derfor et skriv om det, og det er også min fornemmelse, at der er taget hånd om de problemer, der var, og at de blev løst.

Resultat for hele Danmark

Resultatet af kampagnen for hele landet blev følgende:

Leverede rene roer:	2.272.317 tons	
Leveret pølsukker, inkl. industrisukker:	403.228 tons	
Leveringsprocent:	100,0 %	(eksl. overført fra 2009)
Produceret hvidtsukker, inkl. industrisukker:	373.999 tons	
(Overført hvidtsukker fra 2009:	5.302 tons)	
Sukkerindhold:	17,8 %	
Renhed:	85,8 %	
Areal:	39.200 ha	
Dyrkere:	1.515 stk	

De udbytter, som er opnået i de enkelte områder i 2010, er ikke til den høje side. Der er kun få områder, hvor udbyttet har været så højt, at det kan matche en korn- eller rapsafgrøde. Det bliver vi nødt til at tænke over som dyrkere!

Carbo kalk

Der er i kampagnen produceret i alt ca. 80.000 tons Carbo kalk på begge fabrikker.

Pulp

For år tilbage var pulpen, som dengang også blev kaldet roeaffald, noget som nærmest var et problem for fabrikkerne. I dag er det en eftertragtet salgsvare, som for HP pulpens vedkommende transporteres vidt omkring i Danmark. Roepillerne er også en god salgsvare, også uden for Danmarks grænser.

Afregning for værdien af pulpen er en del af Brancheaftalen. Afregningen af pulpen til roedyrkeren sker ved slutafregningen til november, med baggrund i netto salgspri- sen for roepiller ab. fabrik for den forudgående periode fra den 1. oktober til 31. december. Som en del af aftalen er der en bund i prisen, således at værdien af pulpen ikke kan komme under ca. 2 kr. pr ton rene roer.

Da prisen på roepiller næsten altid følger, hvad prisen på en Fe. i korn koster, betød det, at pulp prisen i kampagnen 2009 ramte bunden med ca. 2 kr. pr. ton roer. Til sammenligning kan vi se, at i kalkulerne for industriroer for høst i 2011, som Agricen- teret har lavet i august 2010, kalkuleres med en pulp værdi pr. ton roer på 12 kr pr. ton roer. Hvis der således leveres 5.000 tons rene roer, så giver det en forskel på 50.000 kr i afregning.

Hvad prisen bliver for pulpen for 2010 kampagnen, kender vi først, når slutafregningen kommer til november, men når vi ved, at prissætningen sker i perioden fra 1. oktober til 31. december – og vi alle kan huske den kraftigt stigende pris på korn og alt andet i efteråret 2010 – har vi grund til at forvente, at en del af denne stigning kommer til udtryk ved slutafregningen i form af en noget højere pulpværdi pr. ton roer, end vi fik i 2009.

Afslutning

Her til sidst vil jeg rette en tak til Aksel Føns Johnsen og de ansatte på Nykøbing sukkerfabrik for en god kampagne. Og tak til jer på Vejerboden – det er guld værd, at der er den nære kontakt mellem jer og os dyrkere samt vognmænd. Det medvirker til, at det hele bare kører. Det er meget oppe i tiden at rationalisere og effektivisere, men mit håb skal være, at der også i fremtiden er en bemanning på Vejerboden i Nykøbing, så man kan bevare den gode og positive direkte kontakt til dyrkerne.

3. Fabriksudvalget til Nakskov v/ Hans Peder Madsen

I Nakskov begyndte vi at levere roer den 28. september, og de sidste roer blev leveret den 22. januar. Det blev en lang og besværlig sæson, ikke bare for os, men også for fabrikken. Der har været uheld under kampagnen, både på selve fabrikken og på tørreriet. Fabrikken har været ramt af forskellige udfald gennem kampagnen, hvor især nedbruddet omkring den 25. oktober fik fabrikken til at gå i stå – det var her at gearkassen i roevasken gik i stykker. Også i starten af december var der et udfald, hvor strømforsyningen svigtede. Sidst i kampagnen var der problemer med roetop i græsfangeren og enkelte dage med roemangel. Havde det været en "almindelig" kampagne, var der nok mange læs roer, som havde været afvist, men fabrikken har i år været meget fleksibel og har modtaget alle roelæs.

I alt blev der leveret 1.091.249 tons rene roer til Nakskov sukkerfabrik med et gennemsnit på 17,8 % polysukker og en renhed på 85,2 %. Her skal det lige bemærkes, at gennemsnittet i uge 3 var nede på 16,2 % polysukker og 79,9 % renhed. Det har således kostet udbytte – ikke alene på spild men også på sukker og jordprocenten – at have roer i jorden til sidste dag.

I december måned havde vi mange henvendelser om, hvorvidt fabrikken ville starte op igen, hvis det ikke blev muligt at få de sidste roer op, inden fabrikkerne lukkede. Vi havde i den periode en tæt dialog med fabrikken, men vi kunne ikke få noget klart svar på, hvordan fabrikken ville håndtere problemet. Det var meget frustrerende for de dyrkere, der havde roer tilbage i jorden. Heldigvis blev problemet løst, og Nakskov fortsatte godt 14 dage længere end Nykøbing, og næsten alle roer endte med at blive leveret. Vi skønner, at under 200 ha blev siddende tilbage i jorden.

Igen i år har der været en del henvendelser omkring leveringsplaner og afsagte læs til fabrikken i Nakskov. Her er der nogle dyrkere, som føler, at de bliver udnyttet. Når fabrikken mangler roer, er man hurtig til at levere, men man føler sig straffet til sidst, hvor man skal køre rigtig mange læs, for at nå at blive færdig. Vi er godt klar over, at det kan være svært at få det hele til at gå op i en højere enhed, og vi vil også gerne udvise fleksibilitet, hvilket er til gavn for både fabrikken og dyrkerne, men der skal være balance i det, så alle får både fordele og ulemper.

Samtidig skal der gøres opmærksomhed på, at hvis man er forhindret i at opfylde sin køreplan, skal man meddele det til Vejerboden. Der er alt for mange, der bare bliver væk, hvilket er helt uacceptabelt. Det ødelægger ikke blot fabrikkens planlægning, det rammer også andre dyrkere, som så må træde til og levere ekstra roer. Ofte ved man det først sidst på ugen, hvor andre så i sidste øjeblik må kaste, hvad de har i hænderne, og levere ekstra roer om lørdagen. Her vil det være helt fint, hvis fabrikken vil indføre en praksis, så dyrkere og vognmænd, som blot udebliver, i stedet bliver sat til at levere de manglende læs som de sidste i kampagnen.

Vi er godt klar over, at man nok er mere sårbar på dette område i Nakskov end Nykøbing, idet depoterne i Nakskov er noget mindre og først kan fyldes helt op om lørdagen. Om det er muligt at ændre noget her, er jeg ikke klar over, men kunne man gøre noget fra fabrikken i forhold til levering og fleksibilitet i gennem ugen, så ville det være en fordel.

Når der sker ændringer i leveringsplanen fra fabrikken, og man får sagt roer af, så er det vigtigt, at man så hurtigt som muligt får en SMS ud om det. Jeg ved, at man fra fabrikken arbejder på, at SMS'erne kommer endnu hurtigere ud, og det håber vi er muligt. Det er en kæmpe betydning for os at få informationen ud så hurtigt som muligt, så vi kan nå at få ændret vore planer i forhold til mandskab og maskinel.

Nu hvor jeg er inde på emnet med leveringsplaner, så kan jeg oplyse, at der i spørgeskemaerne fra dyrkerne den 28. november blev opgivet forventede mængder, så der i alt ville blive tale om en produktion i Nakskov på 1.184.000 tons rene roer. Hvis man modregner de ekstra mængder, som skulle have været til Nykøbing, så endte mængden med at blive ca. 12 % mindre. Der var naturligvis tab i slutningen af kampagnen, og det er umuligt at vurdere sin roemængde helt præcist i slutningen af november, men der er tilsyneladende en gruppe af dyrkere, som næsten altid vurderer deres roemængde for højt. Det er påfaldende, at der er nogle dyrkere, som gang på gang oplyser for meget på spørgeskemaet – det går ud over alle de andre dyrkere! Vi er i bestyrelsen af den opfattelse, at disse dyrkere skal straffes ved, at de i næste kampagne får en meget stram køreplan sidst i kampagnen.

Topskiveprocenten steget

Sidste kampagne blev en ny prøvevask taget i brug. Selvom der var en del startvanskeligheder, var alle rimeligt tilfredse med den nye prøvevask. I år har den fungeret udmærket med nogle få undtagelser. Der er visse ting, vi har påpeget, som skal laves om, og det er vi blevet lovet. Der er dog stadig noget, som vi har særlig fokus på, og det er – rigtig gættet – topskiven. Det er for os ufatteligt, at topskiven er så høj som tilfældet er i år med 5,4 % i gennemsnit. Det er ganske enkelt for meget, når man tænker på, at vi investerer mange penge i nyt udstyr, bl.a. roeoptagere med moderne afpuddere og bedre roesorter. Vi bruger i dag langt flere 6-rædede optagere, som kører langsommere i marken og laver en bedre afpuddning. Disse tiltag gør, at det er uacceptabelt, at topskiveprocenten går den forkerte vej!

Det er måske til at forstå, at topskiven var høj sidst i kampagnen, hvor der blev leveret roer med rigtigt meget top, men at der i starten af kampagnen var en topskive på over 5 % synes vi er helt uacceptabelt. Vi har besøgt prøvevasken mange gange i løbet af sæsonen, og der har været tilfælde, hvor vi har beklaget os over for stor topskive, men langt de fleste gange ser det rigtig fornuftigt ud. Det er derfor en gåde

for os, at topskiveprocenten er så høj. Vi har taget det op overfor Nordic Sugar, men det er et område, som vi bliver nødt til at følge yderligere op på sammen med dem.

Tiltag på fabrikken

Der er nok mange der vil sige, at vi har en gammel og nedslidt fabrik i Nakskov, og at der ikke bliver ofret en krone på den, men det er ikke helt rigtigt. Hvert år bliver der brugt ca. 23 mio. kr fra Nordic Sugar på almindelig vedligeholdelse, og hertil kommer adskillige mio. kr til forskellige projekter. Derudover lægges der hvert år mange penge i nye miljøtiltag.

Af nye projekter kan oplyses, at der arbejdes på en automatisering af laboratoriet, udnyttelse af biogas i mellemkampagnen, forbedring af automatikken i kedelhus + turbiner, energistyring, udstyr til opvarmning af melasse ved udleveringen og vandbesparelser, i alt til en værdi af ca. 14 mio. kr. Herudover er der nogle store projekter til tryktørring på 130 mio. kr, hvorved man kan spar 200 tons kul i døgnet, og et nyt automatisk lager til 35 mio. kr. De to sidste projekter er ikke vedtaget endnu, men man er meget langt henne i planlægningen. En ny silo er stadig på tale, men hvis man får et nyt automatisk lager, er behovet knapt så stort for en ny silo.

Af andre nye tiltag på fabrikken kan nævnes, at man fremover skal have gule veste på, når man færdes på fabrikkens område. Endvidere er det på tale at indføre brug af Walkie talkies ligesom i Nykøbing, men det er noget, vi lige skal have drøftet først. Desuden vil man indføre bump ved indkørslen fra Varkausvej, hvis vi ikke overholder de fartgrænser, der er på fabrikken. Så herfra skal der opfordres til, at man sætter farten ned på fabrikken. Det fremmer heller ikke ret meget at køre ræs. Vi skal for alt i verden ikke have de skøre bump.

Tillæg

Foreløbige tal for tillæg i 2010-kampagnen for hele landet:

Tidlig levering:	0,7 mio. kr
Sen levering:	4,1 mio. kr
Netto jordmodel:	3,4 mio. kr
Nedsat prøvefrekvens:	<u>6,3 mio. kr</u>
I alt:	14,5 mio. kr

Ud over disse tillæg vil der også blive udbetalt over 42 mio. kr i markedstillæg og tilsvarende over 42 mio. kr i kontraktopfyldelsestillæg. Disse to tillæg på i alt ca. 85 mio. kr udgør tilsammen 17,3 % af EU's mindstepris på roerne, hvilket er den ekstra afregning, som vi i sommeren 2008 forhandlede os frem til med virkning for 2009 og 2010 kampagnerne.

Ca. 500 dyrkere til de to fabrikker har leveret mindre end 100 % af deres kontrakt-mængde, og ud af dem er der 68 dyrkere, som ikke opfylder arealkravet. De risikerer nu ikke at få kontraktopfyldningstillægget. Det drejer sig som bekendt om 16,95 kr. pr. ton 16 % roer.

Ud over de nævnte tillæg får vi også fragttilskuddet til kvoteroerne på ca. 62 mio. kr.

Kontrol af køretøjer

I Nakskov og omegn har politiet også kigget lidt på vores køretøjer, og her var der ikke meget, som pressen kunne lave de store overskrifter ud af. I hvert fald var der kun en lille note i avisen om, at der ikke blev skrevet nogen rapport. Det er flot, og vi kan kun opfordre til, at man fortsætter den flotte stil og overholder alle gældende regler og samtidig vise vores medtrafikanter mest muligt hensyn – vi er jo ikke lige velsete over det hele i trafikken, så der skal ikke meget til, før vi får kritikken at føle.

Roefrø

Og så lige en oplysning om, at hovedsorterne i roefrø til den kommende sæson er: Rosalinda, Sabrine, Hereford, og Julietta.

Afslutning

Til sidst vil jeg gerne takke Klaus Bøggild og hele hans mandskab på Nakskov sukkerfabrik for en stor indsats i 2010 kampagnen. Vi ved, vi altid kan komme, hvis vi mener, der er problem et eller andet sted i systemet. Det er ikke altid, vi kan blive enige, men sådan er det jo, når interesserne nogen gange går i hver sin retning. Der skal også lyde en kæmpe tak til Brodersen og hans mandskab på Vejerboden. Her er der en del trafik af både glade, men også knap så glade landmænd, som alle har en mening om, hvordan tingene skal foregå.

4. Ny Brancheaftale for 2011-14 inkl. - herunder roeprisen

I begyndelsen af sommeren sidste år forhandlede vi med Nordic Sugar om en ny Brancheaftale, og aftalen – som har virkning her fra 2011 og til og med 2014 – blev færdiggjort og underskrevet i begyndelsen af august måned. Aftalen løber således til og med 2014, svarende til EU's nuværende sukkerordning.

Aftalen er sendt ud til alle, og vi informerede bl.a. om aftalen på tre dyrkermøder i august måned på Sjælland, Falster og Lolland. Jeg vil derfor ikke gå i detaljer med Brancheaftalen her, men alene fremtrække nogle af de væsentligste ændringer i den nye aftale.

1-årige kontrakter med mulighed for en årlig genforhandling af roeprisen

Vi lagde under forhandlingerne vægt på, at kontrakterne mellem dyrkerne og Nordic Sugar skulle være 1-årige, samt at vi skulle have mulighed for en årlig genforhandling af roeprisen. Vi har tidligere haft 2-årige kontrakter, men vi har de senere år set, at priserne på vores landbrugsafgrøder kan udvikle sig hurtigt og voldsomt op og ned. Det så vi senest hen over slutningen af 2007 og første halvår af 2008, hvor kornpriserne toppede, hvorefter de faldt tilbage til et meget lavt niveau. Og nu er priserne på korn og raps igen helt i top.

Da vi forhandlede sidste år, var situationen, at vi stod med en meget lav kornpris, mens vi på roerne havde en aftale for 2009 og 2010, hvor vi fik et Markeds- og Kontrakttopfyldelsestillæg på i alt 17,3 % udover mindsteprisen – svarende til ca. 2.500 kr pr. ha. Disse tillæg var forhandlet på plads i 2008, hvor kornprisen var højest.

På det tidspunkt, hvor vi forhandlede sidste år i juli måned, var udgangspunktet således et helt andet, og vi måtte acceptere en reduktion i disse tillæg, således at vi

samlet set får en reduktion i vores roeafregning i 2011 med ca. 8 %. Afhængig af hvordan man ser det, har vi således i 2011 bevaret eller tabt halvdelen af den ekstraordinære prisstigning, som vi fik i 2009 og 2010.

Prisen for 2011 ligger fast. Det er en del af aftalen, og den kan ikke ændres for 2011. Til gengæld har vi mulighed for at kræve nye forhandlinger om roeprisen for 2012. Dette kan i henhold til Brancheaftalen ske ved, at vi i perioden fra 1. maj til 15. juni kan opsige den del af aftalen, som omhandler roeprisen.

Som situationen er nu med de høje priser på andre afgrøder, er det også klart, at vi her fra Danske Sukkerroedyrkere vil benytte os af denne ret her til foråret. Det er nødvendigt, at roeprisen er konkurrencedygtig i forhold til alternative afgrøder. Sukkerroerne er som bekendt ikke en afgrøde, man kan vælge til og fra over årene – sukkerfabrikkerne og roeoptagerne skal køre i højeste gear *hvert* år. Med de nuværende priser på alternative afgrøder er det derfor nødvendigt med et løft i roeprisen, inden vi skal tegne kontrakt til 2012.

Jeg må dog som nævnt understrege, at roeprisen til den kommende 2011-sæson ligger fast. Som bekendt er der senere på dagsordenen i dag et forslag om at pålægge bestyrelsen at genforhandle prisen for 2011, men prisen for 2011 kan i henhold til vores Brancheaftale ikke ændres, hvilket vi naturligvis vil respektere.

Vi havde forud for Brancheaftaleforhandlingerne sidste år fået mange tilkendegivelser på, at man ønskede en roepris, som er kendt på forhånd og ligger fast, når man tegner sin kontrakt. Alternativet ville være en pris, som i et eller andet omfang var bundet op på udviklingen i kornprisen. Dette ville naturligvis indebære, at prisen også kunne falde, såfremt kornprisen faldt. Men som nævnt ønskede man en fast pris, og vi kan derfor ikke komme nu og kræve nye forhandlinger, blot fordi vi er i en situation, hvor prisudviklingen er til vores fordel.

Jeg vil her minde om, at vi for et år siden var i den direkte modsatte situation. Her havde vi en aftale med en relativ høj roepris i 2010, selvom kornprisen var helt i bund. Her kunne Nordic Sugar så modsvarende have forlangt en genforhandling af prisen for 2010, men de overholdt også den indgåede aftale. Det samme gør vi nu – en aftale er en aftale!

Markedstillægget forsvinder og kontraktopfyldelsestillægget reduceres i 2011

Reduktionen i roeprisen her til 2011 sker først og fremmest ved, at Markedstillægget på 16,95 kr pr. ton roer (16 %) fra 2009 og 2010 forsvinder.

Samtidig sker der en reduktion i kontraktopfyldelsestillægget, som reduceres fra 16,95 kr til 12,50 kr pr. ton roer (16 %). Betingelsen for at få udbetalt kontraktopfyldelsestillægget er uændret. Hvis man leverer 100 % af sin kontraktmængde, får man udbetalt tillægget. Man kan dog også få udbetalt tillægget, hvis man leverer under 100 %, men det kræver, at man sår, dyrker og leverer roer fra et areal, som mindst modsvarer kontraktmængden baseret på sit eget 5-års gennemsnitsudbytte – har man gjort det, får man også udbetalt Kontraktopfyldelsestillægget uanset leveringsprocenten.

Tillæg for tidlig levering forbedret med ca. 30 %

Tillægget for tidlig levering af roer før den 1. oktober er hævet med ca. 30 %. Herved modsvarer tillægget i langt højere grad tabet i manglende tilvækst, som man har ved levering tidligt i kampagnen.

Satsen er hævet til 2,50 kr pr. ton roer pr. dag, som man leverer før den 1. oktober. Tidligere var satsen 1,90 kr pr. ton roer pr. dag ved levering fra den 21. til 30. september, mens den ved levering før den 21. september var 1,40 kr pr. ton roer pr. dag.

Tillæg for sen levering forbedret med ca. 61 %

Tillægget for sen levering af roer i slutningen af kampagnen er hævet med samlet ca. 61 %. Dette sker ved, at tillægget hæves markant i slutningen af kampagnen, hvor tab og ulemper ved sen levering er størst, hvilket vi med stor tydelighed har fået bekræftet i år.

Satserne er ændret således, at tillægget udgør 1,25 kr pr. ton roer pr. dag ved levering fra den 19. december og indtil den 10. januar, hvorefter satsen forbliver uændret på de 28,75 kr, som er gældende pr. 10. januar.

Ændringen medfører således, at tillæg ved levering i dagene fra den 14. – 18. december forsvinder, men allerede den 25. december er taksten pr. ton roer nået over den gamle takst, og den 1. januar er skillelinjen, hvor der samlet er udbetalt mere til sentillæg med den nye aftale.

Loftet på tillæg for rene roer fjernes

Satser og skala for tillæg og fradrag for rene roer blev ændret forud for 2009-kampagnen, og det er der ikke ændret på.

Vi har dog fået den forbedring, at det tidligere loft på tillægget er fjernet, således at de angivne satser fremover altid kommer til udbetaling, uanset hvor stort det samlede tillæg til alle dyrkerne bliver. Hidtil har loftet betydet, at alle satserne i år med en høj renhed på roerne er blevet reduceret forholdsmæssigt, så den samlede udbetaling fra Nordic Sugar ikke oversteg et fastsat maksimalt beløb. Denne usikkerhed er nu fjernet.

Handel med kontrakter forlænges til 1. marts

Fristen for at handle med kontrakter er med den nye Brancheaftale forlænget frem til den 1. marts, hvor den tidligere var den 15. januar. Så man kan stadig nå en hurtig handel her i pausen, hvis det skulle være!

Her kan jeg tilføje, at det fortsat er vores indstilling her fra foreningen, at vi også her i 2011 kører vores Kontraktbørs i starten af august måned. Det skal ske i god tid, så man har tid til at planlægge sine arealer til den kommende sæson og naturligvis forud for, at man skal tegne sin sukkerkontrakt til 2012.

Der er ikke omsat så store mængder de sidste to år på Børsen, men der er fortsat en hel del dyrkere, der lægger bud ind. Mange af disse har dog ikke fået købt eller solgt, da de har budt enten for lidt ved køb eller ønsket for meget ved salg. Børsen er et godt alternativ til individuel handel mellem dyrkerne, og den er med til at vise

prisniveauet på markedet. Samtidig har vores udgift her i foreningen til at køre Børsen været ret så beskedent i 2010.

Her under omsætningen af kontrakter, vil jeg også lige nævne, at forpagtning af kontraktmængde fortsat ikke er muligt, hvilket det ikke har været siden den 15. januar 2009. Gamle forpagtninger fra før den tid kan dog fortsat køre videre.

Overskudssukker – aftale også gældende i kampagnen 2010

Med hensyn til overskudssukker – som er sukker fra roer udover kontraktmængden – lavede vi en aftale, der var gældende allerede her fra 2010-kampagnen. Der er dog ikke blevet meget brug for aftalen i år, da det er meget begrænset, hvad der er blevet af overskudssukker i år.

Hovedindholdet er følgende:

- Overskudssukker mellem 100 – 105 % af Kontraktmængden *kan* dyrkeren altid vælge at overføre til året efter.
- Overskudssukker over 105 % *kan* Nordic Sugar altid vælge at sælge som industrisukker eller eksportere.
- Afregningen til dyrkeren udgør 50 % af nettosalgsprisen opgjort løst ab. fabrik.
- Nordic Sugar dækker alle omkostninger til lagring af overført sukker.

Man skal være opmærksom på, at flytningen af roer, som sker efter kampagnens afslutning, vil have indflydelse på den præcise mængde, som man selv kan træffe beslutning om i forholdt til en overførsel til året efter.

Man skal også være opmærksom på, at et salg af overskudssukkeret kræver, at Nordic Sugar har et marked for det. Hvis det ikke er tilfældet, kan man blive tvunget til at overføre hele overskudsmængden til året efter.

Prisen på overskudsroerne bestemmes således af salgsprisen på overskudssukkeret. Selve afregningen pr. ton overskudsroer sker ved, at der udregnes en basis roepris, hvortil der tillægges sukkertillæg samt tillæg for tidlig og sen levering, renhed og nedsat prøvefrekvens.

Roefrø

Vi har naturligvis også drøftet roefrø under forhandlingerne om den nye Brancheaftale, hvor vi bl.a. var inde på praktikken ved bestilling af roefrø. Her har alle oplevet det nye tiltag, da vi skulle bestille roefrø her i januar måned. Bestillingen på hjemmesiden er blevet meget bedre, end den var før, hvilket Agricenteret skal have ros for. Nu får man med det samme at vide, hvis en sort med begrænset mængde er udsolgt, så man i stedet må bestille en anden sort. Systemet fungerer efter "først til mølle", og jeg har hørt kritik fra nogle dyrkere på dette, men jeg kan ikke se noget alternativ. Det hjælper ikke at dele en begrænset sort ud på alle de interesserede, så man står tilbage med en halv pakke roefrø – det kan vi ikke bruge til noget.

Under forhandlingerne satte vi her fra dyrkerside også stor fokus på at få nedbragt prisen på roefrø, som udgør en væsentlig udgiftspost i roedyrkingen. Igennem vores europæiske organisation CIBE udarbejder vi nogle opgørelser over priserne på roefrø i medlemslandene. Det er dog svært at sammenligne helt præcist, idet der er tale om forskellige sorter, med forskellige typer af bejdsninger og med forskellige

resistente egenskaber. Vi kan dog konkludere, at vi ligger nogenlunde på niveau med priserne i lande som Tyskland, Frankrig og Holland – dog lidt til den høje side, mens vi ligger væsentligt over priserne i de tidligere østeuropæiske lande. Det sidste tror jeg, at vi vil kunne nikke genkendende til også på andre produkter. Priserne sættes ud fra mange forhold, herunder hvad et marked kan bære, og hvad omkostningerne i landene er til godkendelse og markedsføring af sorterne. Og igen må jeg nævne, at det er vanskeligt at sammenligne præcist i forhold til sort og kvalitet, som sælges i de enkelte lande – selv også hvis sorterne hedder det samme.

Der skal dog ikke herske tvivl om, at vi finder, at prisen på roefrø i Danmark er for høj. Dette kunne vi i forhandlingerne bl.a. vise ved en sammenligning af priserne på 6 ens sorter i Sverige og Danmark. Når man korrigerer for, at alle sorterne også er bejdset med Tachigaren i Sverige, så ligger prisen i Danmark 7 – 11 % over de svenske priser. Det svarer også nogenlunde til det førnævnte billede, når vi sammenligner os med Tyskland, Frankrig og Holland.

Når vi ser på Sverige er vi samtidig i den situation, at der er tale om to sammenlignelige markeder, som Nordic Sugar forhandler og køber frø til – det er derfor meget svært at forstå, hvorfor der skal være forskel i prisen!

Nu er situationen jo den, at roefrøet udbydes og sælges af uafhængige frøfirmaer, så det er ikke et område, der er underlagt hverken Nordic Sugar eller Danske Sukkerroedyrkere. Vi kan derfor ikke i en Brancheaftale beslutte, at roefrøet skal være billigere, men vi har tilkendegivet overfor for Nordic Sugar, at vi har en klar forventning om, at roefrø ikke skal koste mere i Danmark, end det gør i de sammenlignelige lande omkring os. Det er nu op til Nordic Sugar at levere et resultat på området, når de forhandler priser med frøfirmaerne. Samtidig mener jeg heller ikke, at det er holdbart i længden for frøfirmaerne at føre en prispolitik, som giver en sådan forskel på markederne. Vores frøpris skal ganske enkelt ned på niveau med Sverige og de andre lande – der er ingen begrundelse for noget andet!

5. Industrisukker

Under forhandlingerne om Brancheaftalen og efterfølgende har vi også talt om kontrahering af industrisukker. Her er tale om salg af sukker til f.eks. enzymindustrien, hvor slutproduktet ikke indeholder sukker. I henhold til EU's sukkerordning kan de købe sukker, som ikke er omfattet af EU's kvoteordning og dermed også sukker, som ikke er omfattet af f.eks. EU's mindstepris på roerne. Det står også denne industri frit for i et vist omfang at købe sukker fra verdensmarkedet, eller de kan skifte over til brug af andre produkter, f.eks. glukosesirup. Der er således tale om et frit marked, og da Nordic Sugar har kunder til dette industrisukker, så har de været ude og tegne kontrakter med dyrkerne på levering af roer til industrisukker. Nordic Sugar kan også bruge almindeligt overskudssukker fra roeproduktion ud over kvoten, men – som de siger – det er for usikkert til at basere et salg på det, da de aldrig ved, om der bliver overskudssukker til rådighed. Det er f.eks. tilfældet her i 2010, hvor der stort set ikke vil være noget overskudssukker.

Grundlæggende er det naturligvis positivt, at Nordic Sugar har et marked for industrisukker, så vi hermed kan øge vores sukkerproduktion og roedyrkning i Danmark. Alt andet lige er det med til at sikre en optimal udnyttelse af sukkerfabrikkerne, og samtidig bør det også være en fordel for os roedyrkere.

Der er dog et par ting, som vi bliver nødt til at sikre os på det punkt. Først og fremmest prisen. Her skal man som roedyrker gøre sig helt klart, hvilken roepris man tegner kontrakt til. Hvis der er tale om nogle marginalbetragtninger i forhold til udnyttelse af sit areal og maskinpark, eller til sikring til opfyldelse af sin kontrakt på kvoteroer, så kan man selvfølgelig godt tegne en kontrakt af en vis størrelse på industrisukker. Men det er vigtigt, at man får regnet på prisen, så man ikke går på kompromis med prisen på industriroerne i forhold til den pris, som er nødvendig for at dyrke kvoteroer.

Et andet forhold er, at der hidtil har været tale om en industrisuktermængde af et begrænset omfang, men hvis mængden stiger, så vil det også betyde, at kampagnen forlænges for vores kvoteroer – også for de dyrkere, der ikke leverer industriroer. Vi har ganske vist fået hævet tillægget væsentligt for sen levering fra 2011, men forudsætningen for den aftalte sats var dog en forventet kampagneafslutning omkring den 10. januar. Her må en løsning naturligvis være en udvidelse af kapaciteten på fabrikkerne. Alternativt kan de placere industriroerne sidst i kampagnen.

Det afgørende er, at vi får en pris for industriroerne, som matcher de nævnte omkostninger. Hvis det sker, er det positivt med denne ekstra sukkerproduktion, da den vil bidrage til at styrke den samlede økonomi i roe- og sukkerproduktionen i Danmark.

6. Grøn Vækst

Inden jeg går videre med de emner, som er meget specifikke her for vores sektor, så vil jeg berøre et område, der også har stor relevans for resten af landbruget samt resten af vores bedrift derhjemme, hvor vi ikke dyrker sukkerroer. Her tænker jeg på de nye politiske tiltag, som rammer vores erhverv.

Som jeg skrev i min sidste leder i Sukkerroe-Nyt, så har Grøn Vækst udviklet sig til et mareridt for planteavlerne. Hvis de ikke kan forklare det, og her tænker jeg på embedsmænd og politikere, så er der ingen, der kan forstå det. Vi kan ikke forstå, at der ikke har været nogle effekter af de store reduktioner, vi har gennemført i vores forbrug af kvælstof igennem de senere år, og at vi nu skal reducere endnu mere.

I Dansk Planteavl har vi brugt mange kræfter på at få anerkendt effekten af Vandmiljøplan 3, som er undervurderet med 6.000 tons kvælstof i vandmiljøet. Dette har vi påvist, men det er endnu ikke accepteret af de såkaldte eksperter i ministerierne. Heldigvis er der sket noget her inden for den sidste måned. Man er begyndt at lytte til vores argumenter. Det kan jo være fordi, vi kan forklare det, og så kan de forstå det.

Samtidig er der elementer i de nye tiltag, som fagligt er helt uforståelige. Her indgår f.eks. forbuddet mod jordbehandling før 1. november i roemarken. Som roedyrker er dette totalt uacceptabelt. Godt landmandskab er at sikre, at jorden bevarer sin ydeevne med så lidt input som muligt. Vi skal pløje eller harve vores roemarken på det tidspunkt, som sikrer næste års afgrøde bedst muligt, og vi skal ikke se i en kalender, om det nu er tid til det. Det kan ikke være rigtigt, at man ikke må pløje eller harve efter roeoptageren før 1. november, når optageren stort set har bearbejdet jorden i samme dybde, som ploven gør efterfølgende. Her er således tale om et

element i forslaget, som ikke har noget fagligt belæg, og det ligger uden for enhver logik i forhold til godt landmandskab. Vi kæmper for at få ændret disse forslag, og det skal ske med de samme argumenter - det med at forklare og forstå!

Også med hensyn til pesticiderne. Her kommer der ændringer, som får virkning fra dette efterår. Man vil ændre afgiftssystemer, så de midler, der belaster miljøet mest, får den højeste afgift, og de midler, der belaster miljøet mindre, får den mindste afgift. Det kan vi faktisk godt forstå, men at denne omlægning af afgifterne skal give et merprovenu på 150 mio. kr, dvs. at vores omkostninger bliver øget med 75 kr pr. ha – det kan vi ikke forstå. Heldigvis skal dette merprovenu gå til en reduktion i vores forhadte jordskatter. Det hilser vi velkommen her i vores område, hvor disse skatter er på det højeste niveau i Danmark. Men står det til visse politikere, så fik vi både højere afgifter og tilbagerullet vores skatter til det tidligere niveau!

Alt dette handler i bund og grund om vores konkurrenceevne. Roedyrkning foregår i det, der i dag bliver kendt som udkants-Danmark, og her er landbruget den største arbejdsgiver. Uden roedyrkning vil hele Lolland-Falster og Møn blive flyttet til det, der ligger *efter* udkants-Danmark. Det har jeg endnu ikke set noget ord for, men det skal nok komme! Samtidig bidrager vores sukkerroer og resten af landbruget i stor stil også til at opretholde indtjeningen og dermed finansieringen af vore alle sammens velfærdssamfund. Det glemmer mange, som ikke længere har en berøring med landbruget, og hvoraf mange hellere så det meste af Danmark omdannet til en stor nationalpark.

Roernes konkurrenceevne er det vi arbejder for hver evig eneste dag. Roerne skal være bedre end alternative afgrøder, og produktionen af sukkerroer og sukker i Danmark skal være konkurrencedygtig i forhold til vores nabolande, og roerne og sukkeret skal også være bedre i EU end i resten af verden set ud fra et bæredygtighedssynspunkt. Jeg håber, at vores politikere bider mærke i dette, da dette jo er udgangspunkt for al fortsat produktion i Danmark.

Når man fremkommer med sådanne synspunkter, bliver man af politikere og andre ofte beskyldt for sortsyn og skræmmekampagner, men faktum er, at sukkerfabrikkerne her i Danmark for to år siden blev købt af den nordtyske virksomhed Nordzucker, der har sine fabrikker liggende her syd for Femern bælt. Og selvom det ikke ligger i kortene lige nu, så er det nærliggende at spørge sig selv, hvorfor de i længden skulle bevare en sukkerproduktion i Danmark, hvis dyrkerne her skal have ekstra betaling for at dække udgifterne til pesticidafgifter, jordskatter, dyrkning af efterafgrøder m.v., og hvis deres danske fabrikker samtidig skal betale nye store energiafgifter oveni alle de andre ekstra udgifter i Danmark? Jeg tror desværre, at svaret giver sig selv!

Vi har i dag en sukkerproduktion i Danmark, som har meget stor betydning lokalt og samtidig bidrager til vores samlede velfærd i Danmark. Samtidig foregår produktionen under nogle af de højeste miljøstandarder i verden. Jeg synes, at det vil være en rigtig god ide, at vi holder fast i den produktion, og jeg har vanskeligt ved at forstå, hvorfor dette ikke også skulle være dagsordenen, blot fordi man har sæde på Christiansborg. Vi vil i hvert fald fortsætte med at forklare det – så håber vi blot, at der også vil være nogle, som forstår det. Vores budskab er i bund og grund enkelt, så mon ikke det lykkes!

7. CIBE og EU's sukkerordning

Arbejdet i vores europæiske organisation af roedyrkere, CIBE, har fortsat en vigtig plads hos os. CIBE er centralt placeret i forhold til EU med kontor i Bruxelles.

Her er den store udfordring foran os, hvad der skal ske, når den nuværende markedsordning for sukker udløber efter 2014. CIBE er langt fremme i dette arbejde, hvor det først gælder om at finde fælles holdninger medlemslandene imellem. Dette arbejde har stået på i nogen tid, og det ser ud til, at det vil lykkes. Det er også vigtigt, at der er god dialog med fabrikanternes forening CESF, da det giver øget styrke, hvis vi kan stå sammen og tale med en stemme. Og det lykkes normalt altid i de store spørgsmål.

Vi kæmper også stadig med den forhadte produktionsafgift på sukker, eller skal vi kalde den ved det rette navn: skat på roer og sukker. Afgiften udgør 12 EURO pr. ton sukker, hvoraf vi betaler halvdelen via vores afregning af roerne. Det har høj prioritet for CIBE at få fjernet afgiften, som er dybt ulogisk og unfair. Sukker er det eneste område på EU's landbrugsbudget, som er pålagt en decideret skat, hvor pengene går til finansiering af det samlede landbrugsbudget. Man ser gerne, at vi i højere grad kan konkurrere på et frit marked, men så bør man retfærdigvis også fjerne sådanne ekstra byrder i forhold til vore konkurrenter rundt om i verden.

Lige nu ser vi i øvrigt, hvad der kan ske, når markedet for produkter blive totalt liberaliseret. Voldsomme prisændringer på kort sigt. Dette giver problemer for fødevarerforsyningen og med høje fødevarerpriser til ugunst for de fattigste i verden. Vi hører sågar nu, at der er politikere, der vil til at regulere det frie marked, så man undgår de store prisændringer i både op- og nedadgående retning, som vi har set her på det sidste.

På sukkerområdet har vi i EU kvoter og mindstepriser på roer, som i en årrække har været det bærende element i markedsordningen for sukker. Det er et velfungerende system for alle parter, og vi ønsker fortsat kvoter og mindstepriser på roer. Jeg er sikker på, at sukkerprisen i verden vil falde igen, og vi har derfor fortsat behov for en beskyttelse her i EU.

EU-Kommissionen har i november 2010 fremlagt sit første udspil vedr. EU's landbrugspolitik efter 2013. Heri nævnes også sukker, idet Kommissionen peger på, at man vil se på muligheder for at forbedre sektorens effektivitet og konkurrenceevne, herunder vil man bl.a. se på en glidende udfasning af kvoterne. Der er tale om Kommissionens første overordnet udspil, som forventes at blive fulgt op mere et mere konkret oplæg i efteråret 2011.

På baggrund af dette første udspil fra EU-Kommissionens har vi fra Danske Sukkerroedyrkere via et fælles høringssvar fra Landbrug & Fødevarer til de danske politikere peget på, at en udfasning af sukkerkvoterne i EU vil føre til større usikkerhed og evt. lukning af yderligere sukkerproduktion i dele af EU.

I vores svar har vi bl.a. skrevet følgende: "EU har netop færdigimplementeret sukkerreformen fra 2006, som har ført til en reduktion i EUs sukkerproduktion med 30 pct., herunder stop for sukkerroedyrkning i fem medlemslande. Det har også betydet, at EU er gået fra at være eksportør til nettoimportør. Sektoren har således

netop gennemgået en kraftig effektivisering, og en udfasning af kvoterne vil sandsynligvis føre til stop for sukkerproduktionen i yderligere områder. En udfasning af kvoterne skal således vurderes nøje i forhold til andre markedsforanstaltninger, som kan give et nødvendigt stabilt grundlag for en fortsættelse af sukkerproduktionen. Fjernelse af kvoterne stiller skærpede krav til lige konkurrencevilkår mellem medlemslandene, hvilket i givet fald vil blive en afgørende faktor for en fortsættelse af sukkerproduktionen i Danmark.”

Der er endnu et punkt i EU-Kommissionens første oplæg til den fremtidige landbrugspolitik efter 2013, som kan få indflydelse på os. Kommissionen peger på, at man skal bevæge sig i retning af en udjævning af ha-præmierne. Det skal både ske en udjævning *mellem* landene og internt *i* landene. På sukkerområdet fik vi en reform i 2006, som gav os et stort prisfald på roerne på 40 % med delvis kompensation. Denne kompensation, som er lagt ud som en forhøjet ha-præmie hos sukkerroedyrkerne, er dermed også i spil. Vi kan derfor ikke acceptere en reduktion og udjævning af præmierne allerede efter 2013, da det vil føre til en fjernelse af denne kompensation, som vi først har fået udbetalt med fuld virkning fra 2009. Sukkerreformen kom meget senere end reformen på kornområdet, og kompensationen til sukkerroerne bør retfærdigvis bevares i samme åremål.

8. Produktionsafgift retur til dyrkerne for årene 2002 - 2005

Nu hvor vi er ved EU's sukkerordning, så kan jeg også nævne, at vi sidste år arbejdede en del med tilbagebetaling af for meget opkrævet produktionsafgift i årene 2002-05.

Som nogle husker, så var der dengang tale om en anden form for produktionsafgift, som blev opkrævet til at dække EU's udgifter til eksport af sukker. Som følge af en dom ved EF-retten blev det afgjort, at EU havde opkrævet for stort et beløb og dyrkere og industri skulle have nogle penge tilbage. Desværre endte det med, at kun en meget lille del af pengene skulle tilbagebetales.

Det betød, at vi sidste år stod tilbage med en opgave, som gik ud på at tilbagebetale et ret så beskedent beløb på i alt 1,1 mio. kr til dyrkerne i denne 4-årige periode. Omregnet var beløbet kun på 2,40 kr pr. ton kontraktmængde polsukker, eller ca. 220 kr i gennemsnit pr. dyrker. Det endte således med, at der var mere administration end penge i det.

Nordic Sugar stod for udbetalingen til alle nuværende dyrkere, mens alle ophørte dyrkere skulle indsende et skema til os i Danske Sukkerroedyrkere. Vi havde aftalt med direktoratet, FødevarerErhverv, at vi skulle stå for administrationen.

Som forventet fik vi ikke ret mange skemaer ind fra de tidligere dyrkere, som naturligt nok ikke ville bruge ret meget tid på så lille et beløb. Vi endte derfor med at have et uafhængt beløb på 486.440 kr tilbage, og efter aftale med FødevarerErhverv administrerer vi pengene, som vi kan benytte til forsøgsformål. Vi har her besluttet primært at bruge pengene til at trykke og udsende NBR's beretning til alle dyrkere. Vi synes, at det er vigtigt fortsat at få beretningen med informationen fra NBR ud til alle i papirform, og da det ikke længere er noget, der er sat penge af til hos NBR, så kan vi nu klare det med disse overskydende midler.

9. Verdensmarkedsprisen på sukker på højt niveau

Verdensmarkedsprisen på sukker ligger aktuelt omkring 430 kr pr. 100 kg, og prisen er således fortsat højere end prisen på sukker i EU. Det forholdsvise høje prisniveau er positivt for dyrkere og sukkerproducenter over hele verden, som hermed oplever et marked, der bedre kan aflønne produktionen. Vi har meget ofte set, at sukkerprisen på verdensmarkedet har været på et meget lavt niveau, som i højere grad har afspejlet et marked for afsætning af overskudssukker frem for en betaling, der kan dække landenes faktiske produktionsomkostninger. Kun ganske få lande som Brasilien har kunnet producere til de tidligere lave priser, og vi har de sidste par år også hørt flere udsagn fra såkaldte eksperter om, at også omkostningerne i Brasilien er steget.

Uanset det, så er det dog vigtigt at have for øje, at prisen på verdensmarkedet med stor sikkerhed vil falde igen til et stykke under EU's sukkerpris. Vi har de sidste par år set, at forbruget har oversteget produktionen, og man har tæret på lagrene rundt om, men der skal ikke meget til, før situationen vender igen. Selvom verdensmarkedsprisen netop nu således er højere end prisen i EU, så vil vi fortsat have brug for en velfungerende sukkerordning i EU, så vi også fremover kan producere her i Europa, når verdensmarkedsprisen falder igen.

Vi hører af og til, at den stigende sukkerpris på verdensmarkedet så også må føre til en højere afregning til sukkerroedyrkerne i Danmark og resten af EU, men det er desværre ikke tilfældet. Det er meget begrænset, hvad den højere pris på verdensmarkedet har af indflydelse på vores afregning. Næsten hele vores sukkerproduktion her i 2010 er kvotesukker, som afsættes i EU, og hvor prisen stort set ikke påvirkes af verdensmarkedsprisen. Det er således kun den ganske lille mængde overskudssukker, som kan eksporteres til verdensmarkedet, der nyder godt af den høje verdensmarkedspris. Desuden er også prisen på industrisukker i et vist omfang påvirket af verdensmarkedsprisen, men dette er dog begrænset, idet prisen her i højere grad sættes ud fra prisen på alternative produkter som glukose.

Som dyrkere mærker vi således ikke direkte den aktuelle høje verdensmarkedspris, men den er dog positiv for EU på den måde, at det herved er mindre attraktivt for lande uden for EU at eksportere deres sukker til EU. Og da vi i EU i dag har fuldstændig åbent for import af sukker fra de ca. 50 fattigste lande i verden – de såkaldte LDC-lande – uden nogen form for told eller andre begrænsninger, så bidrager den høje verdensmarkedspris som nævnt naturligvis til en lidt mindre import og dermed mindre risiko for et stort overskud af sukker i EU, som kan trykke prisen. Det er i den forbindelse værd at huske, at EU efter sukkerreformen i 2006 er blevet verdens næststørste netto-importør af sukker efter Rusland. Aktuelt er situationen i EU i øvrigt sådan, at sukkerlagrene er så små, at man taler om at tillade salg af overskudssukker i EU for at sikre tilstrækkelig med sukker på markedet. Det viser også, at det ikke er uden betydning at have en egenproduktion af landbrugsvarer i EU!

10. Verdensorganisationen af Roe- og Rør dyrkere, WABCG

Vi er også fortsat med i Verdensorganisationen af roe- og rørdyrkere, som stadig er meget aktiv. Organisationens medlemmer kommer fra ca. 40 lande, som repræsenterer omkring 80 % af verdens sukkerproduktion.

Hvert 3. år holder verdensorganisationen en større kongres. Og 2010 var det på ny kongres-år. Den blev afholdt i Cambridge i England med ca. 20 lande repræsenteret.

De væsentligste emner, der er fælles for både roe- og rørdyrkere, er international handel med sukker, klimaændringer og deres indflydelse på produktionen. Om det var klimaændringer, det vi oplevede her i december og januar, det ved jeg ikke, men det vi så i Australien på samme tid kan være udtryk for en ændring af klimaet

Vi har også produktion af ætanol fra sukker som et vigtigt emne, og det er ikke kun Brasilien, der laver ætanol. Nu er Europa også med - bl.a. England, Frankrig og Tyskland. Om det er en god forretning med de høje sukkerpriser vi har lige nu, er jeg dog ikke så sikker på.

Sukker og helbred er også til debat ved møderne i Verdensorganisationen. Her er vores fokus, at vi producerer et naturprodukt, hvor vi er meget skeptiske overfor kunstige sødemidler og deres virkning på vores helbred.

Jeg håber, at det lykkes at få endnu flere lande med i organisationen. Det er dialogen, der fremmer forståelsen for hinandens problemer, og verdensorganisationen er et godt forum at mødes i.

11. Nordic Beet Research, NBR

I 2010 faldt de endelige rammer på plads på Sofiehøj, hvor Abed Fonden har købt stedet og med Nordic Seed og NBR som lejere. Efter en stor om- og tilbygning kunne NBR endelig komme på plads i de nye omgivelser. Der blev lavet nye kontorer og værkstedet blev også opdateret, så man nu har et godt grundlag for det videre forsøgsarbejde.

Samarbejdet i NBR går godt, og der sker en løbende udvikling af dette. Da langt de fleste af jer var med til mødet den 9. februar her i hallen, vil jeg ikke komme ind på nogle af de områder, der blev behandlet. Jeg vil blot i korte træk omtale de væsentligste forsøgsområder, vi beskæftiger os med.

Sortsforsøgene er meget vigtige for den videre udvikling af roedyrkingen og er den væsentligste del af alle forsøgene, vi laver. Disse forsøg danner grundlag for, hvilke sorter vi skal dyrke i fremtiden, og de sender også et signal til forædlerne om, hvilke sorter dyrkerne efterspørger. Et signal dyrkerne har sendt igennem de senere år er behovet for bedre nematode-tolerante sorter. Vi vil se, at der bliver større og større problemer med dette fremover.

Ukrudtsforsøgene er også meget vigtige. Det er ikke fordi, der kommer nye bekæmpelsesmidler til, men tværtimod begrænsninger på dem vi bruger i dag. Og der skal derfor hele tiden optimeres på dette område.

Vedr. roesvampe føler jeg, vi har godt styr på det. Vi har en god svampevarsling og en klar strategi, som roedykerne handler efter, og vi bruger de rette midler til de rette problemer.

Et område, hvor der er mere at hente, er roeoptagning. Her ligger der et øget udbytte for alle, hvis man gør det på den rigtige måde. Der blev sidste år lavet optagerforsøg

både i Holland og Sverige, og det viste sig, at tabet ved roeoptagningen er meget for stort for mange maskiners vedkommende. Men forsøgene viste også, at med den rette indstilling, kunne alle maskinerne lave et godt arbejde. Det er derfor vigtigt, at føreren er uddannet til sin maskine, så han udnytter dens potentiale på alle punkter. Til alle jer, der får taget roer op af maskinstationer eller ved samarbejde: stil krav til optagningen! Det gælder afpudsning, renhed og tidspunkt. Når disse ting er på plads, kan man begynde at aftale pris, og det vil jeg ikke blande mig i, men 100-200 kr sparet pr. ha kan hurtigt være sat til, hvis ikke arbejdet er udført optimalt.

På udviklingssiden har vi nu i flere år lavet forsøg med at gøre jorden til et bedre vækstmedie for roerne. Som I så ved NBR's møde først på måneden og i NBR's beretning er der mange ting, der bliver afprøvet. Lige fra jordbearbejdning i dybden, i overfladen og ingen jordbehandling. Efterafgrøder er også et meget vigtigt element i roedyrkningen. Det er også en del af forsøget. Vi er sikre på, at der viser sig noget, der kan bruges i almindelig dyrkning. Det er jo det, der driver dette større projekt, som hele tiden udvikler sig.

NBR har også gode kontakter til andre forsøgsinstitutioner i Europa. I 2010 har NBR formaliseret et internationalt forsøgssamarbejde med Ifz fra Tyskland og IRS fra Holland. Samarbejdet har fået betegnelsen COBRI (Coordination Beet Research International). Der er tale om et samarbejde på fælles problematikker, opgaver og udvikling til gavn for roedyrkningen i alle deltagerlande. Dannelsen af COBRI har vakt interesse i andre lande. Bl.a. har den belgiske forsøgsinstitution IRBAB søgt om optagelse, og også fra England har man vist interesse for at deltage.

Jeg vil slutte med at takke alle medarbejderne i NBR for en god indsats i årets løb. Der bliver lavet forsøgsarbejde på et højt niveau, og det er I alle en del af. Mange tak for det!

12. Sukkerroefgiftsfonden

For en god ordens skyld vil jeg også nævne, at vi fortsat har Sukkerroefgiftsfonden, som bl.a. yder bidrag til NBR gennem midler fra produktionsafgifter og Promillemidler, som er tilbageførte pesticidafgifter. Sukkerroefgiftsfonden er en selvstændig fond, hvor vi fra Danske Sukkerroedyrkere fortsat er repræsenteret med to ud af seks pladser i bestyrelsen.

I 2011 får vi i Sukkerroefgiftsfonden 560.000 kr fra Promilleafgiftsfonden, mens der opkræves omkring 1,3 mio. kr hos os dyrkere via en afgift på 60 øre pr. ton roer, som vi leverer.

Selvom det som nævnt er pesticidafgifterne, som via Promilleafgiftsfonden og de andre afgiftsfonde føres tilbage til landbruget, sådan som det oprindeligt blev besluttet af politikerne, så er det i dag langt fra hele provenuet fra pesticidafgifterne, der kommer tilbage til landbruget, og tilbageførslen er også udsat for stor kritik og spørgsmål fra mange politikere, forbrugerrådet m.fl. Desuden bliver hele dette system mere og mere bureaukratisk og arbejdskrævende for hvert år, der går.

Når jeg ser på den udvikling, er det derfor også med stor skepsis, at jeg hører politikere sige, at de nye ekstra pesticidafgifter, som jeg tidligere har været inde på,

også skal føres tilbage til erhvervet. Hvor længe vil der gå, inden der er nogle, som får ondt af det, og vil have det ændret?

13. Tjek din beskatning af omstrukturingsstøtten fra 2009

Vi er i Danske Sukkerroedyrkere blevet gjort opmærksom på, at der er fejl i en række regnskaber fra 2009, hvor omstrukturingsstøtten fra EU for salg af sukkerkvote er opført således, at der sker en direkte beskatning. I stedet skulle man have benyttet den såkaldte saldometode for køb og salg af sukkerkvote.

Da der kan være tale om temmelig store beløb, så vil jeg her benytte lejligheden til at opfordre til, at man tjekker sit regnskab, som indeholder omstrukturingsstøtten fra juni 2009, og undersøger, om omstrukturingsstøtten er indsat ud fra den såkaldte saldometode. Hvis det er tilfældet, er sukkerkontrakterne sandsynligvis også indsat i regnskabet med den korrekte anskaffelsesværdi, hvilket man dog også bør forvisse sig om ved samme lejlighed.

Efter hvad vi har hørt, så kommer regnskaberne med fejl kommer fra flere forskellige revisorer. Det er især mindre revisorer eller dem med få landbrug, men der er også fundet fejl hos revisorer med større landbrug med mange regnskabstekniske forhold, hvor omstrukturingsstøtten nogle gange beskattes, fordi den måske drukner i mængden af detaljer.

Jeg kan henvise til yderligere information i vores sidste nummer af Sukkerroe-Nyt og vores hjemmeside www.danskesukkerroedyrkere.dk

14. Forslag om udbetaling af 65 mio. kr

Da jeg for et år siden aflagde beretning her på generalforsamlingen, kunne jeg oplyse, at de daværende forhandlinger med Nordzucker om et medejerskab ikke blev til noget. Nordzucker ville hverken det ene eller andet, da det kom til stykket – så muligheden for et medejerskab stoppede der. Jeg synes stadigvæk, at det var en ærgerlig udgang på forløbet. Et medejerskab ville have været til gensidig gavn for både Nordzucker og os dyrkere, men sådan blev det ikke.

Sagen er nu for længst lukket, men vi har stadig en positiv udløber af hele sagsforløbet med Danisco's daværende salg af deres sukkeraktiviteter, idet vi dengang fik forhandlet os til et investeringsbeløb fra Danisco på ca. 84 mio. kr. Efter betaling af vore rådgivere står der omkring 79,5 mio. kr tilbage i foreningen, og heraf har vi som bekendt senere på dagsordenen stillet forslag om uddeling af 65 mio. kr til medlemmerne. Vi er nødt til at tilbageholde en del af pengene, idet der frem til maj 2013 fortsat ligger en potentiel mulighed for, at vi her i foreningen skal betale skat af beløbet.

Jeg vender nærmere tilbage til punktet under behandlingen af forslaget på dagsordenen, men udbetaling af 65 mio. kr er så væsentligt et emne, så det uanset hvad naturligtvis også skal nævnes her i beretningen.

15. Afslutning

Vi har i beretningen forsøgt at få de vigtigste ting med, der har været oppe i årets løb. Alle år er forskellige men med hver sine udfordringer. Men kampagnen 2010,

som vi har hørt om, har været noget helt særligt. Men vi kan først sige om mange år, om det var et enkeltstående år.

2011 er godt i gang. Planlægningen af årets afgrøder er sket, og alle er nu klar til foråret, selvom det kun er lidt mere en 1 måned siden, de sidste roer blev taget op. Som planteavler er det blevet endnu vigtigere end før at få lavet de rigtige aftaler vedr. køb og salg på de rigtige tidspunkter. Er man uheldig eller ikke dygtig nok til at ramme disse tidspunkter kan det være et spørgsmål om overlevelse eller ej. Vi vil i dyrkerforeningen hele tiden gøre vores bedste for at sikre en god indtjening i roedyrkingen. Det arbejder vi på både i Danmark og på CIBE-niveau i EU.

Inden jeg slutter, vil jeg gerne takke jer medlemmer for jeres engagement. Jeg tror aldrig, vi har været i kontakt med så mange medlemmer som i 2010. Det gælder ikke kun mig og ordførerne for fabriksudvalgene men hele bestyrelsen. Om vi har kunnet klare alle opgaver, vi har fået, er op til jer at vurdere, men vi har gjort alt for at hjælpe alle. Den direkte dialog mellem medlemmer og bestyrelse, samt det input vi får her i dag, er meget vigtigt for os i det videre arbejde – så forsæt med det!

Tak for samarbejdet til Nordic Sugar. Vi har gjort vores for at løse vores opgave, og den store udfordring det var at få afsluttet 2010-kampagnen. Også tak til vores øvrige samarbejdspartnere og pressen for et godt samarbejde. Tak til bestyrelse og sekretær for veludført arbejde i årets løb.

Tak for nu!